

Jonas Selander Lyckeberg
Avfall/Utreddning

REMISSVAR

Till: Stockholms Stadshus AB
Att: Krister Stralström
remiss@stadshusab.se

Remiss av Naturvårdsverkets skrivelse Åtgärder för att öka materialåtervinningen av avfall, SSAB 2023/144

Sammanfattning

Sverige riskerar att inte uppnå det mål om 55 procent materialåtervinning under 2025 som fastställs i avfallsdirektivet. Naturvårdsverket har tagit fram en rapport med förslag på åtgärder för att avhjälpa detta. Rapporten innehåller nio olika förslag på åtgärder och regeländringar samt pekar ut ytterligare områden för vidare studier.

SVOA delar i stort intentionen i rapporten men påtalar ett antal områden där det finns utrymme att göra justeringar eller förtydliganden.

Rapporten föreslår utökad separat sortering av plast, metall, glas och papper ur det kommunala avfallet. SVOA är positiva till åtgärden men vill poängtera vikten av att kommunen ges rådighet över utformning av insamlingssystemen samt det inte införs ett strikt krav på fastighetsnära insamling.

Rapporten föreslår uppdelning av fraktionen brännbart; en del för material som kan återvinnas eller återbrukas samt en del för övrigt. SVOA är positiva till förändringen men vill påtala att konsekvenserna för kommunerna underskattas i rapporten.

Naturvårdsverket konstaterar att förslagen kan medföra ökade kostnader för kommunerna och lyfter eventuellt behov av statsstöd speciellt till mindre kommuner. SVOA håller med om att förslagen är kostnadsdrivande och framhåller att även storstads- och tätortskommuner kan drabbas av ökade kostnader. SVOA visar även på ett antal andra åtgärder som skulle kunna lindra det ökade kostnadstrycket på kommuner och taxekollektiv.

SVOA är generellt positiv till de åtgärder och utredningar som föreslås avseende stöd för att öka efterfrågan av återbruk och återvunnet materiel.

Bakgrund

Stockholm Vatten och Avfall (SVOA) har tillställts skrivelsen *Åtgärder för att öka materialåtervinningen av avfall* för synpunkter.

EU:s medlemsstater måste enligt avfallsdirektivets artikel 11 senast år 2025 se till att 55 procent av det kommunala avfallet förbereds för återanvändning eller materialåtervinns. I Sverige uppgick år 2021 materialåtervinningen och förberedelsen för återanvändning av kommunalt avfall till cirka 40 procent, vilket innebär att Sverige riskerar att inte nå EU:s mål till 2025.

Naturvårdsverket fick den 22 december 2022 i uppdrag att utreda vilka åtgärder som krävs för att Sverige ska nå målen om förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall i EU:s avfallsdirektiv.

Naturvårdsverket har i den remitterade skrivelsen slutredovisat uppdraget *Åtgärder för att öka materialåtervinningen av avfall* och den del av uppdraget *Rätt plast på rätt plats* som rör att undersöka vilka avfallsströmmar av plast som inte omfattas av utsorteringskrav idag som är lämpliga att ställa högre utsorteringskrav på för att öka möjligheten att använda avfallet som resurs i en cirkulär och fossilfri ekonomi. Rapporten lägger fram förslag på möjliga åtgärder samt utredningsområden för ytterligare studier.

Det remitterade förslaget

I skrivelsen lämnar Naturvårdsverket nio åtgärdsförslag samt sju utredningsförslag. Naturvårdsverket bedömer att om och när dessa förslag till åtgärder träder i kraft kommer de sannolikt leda till ökad måluppfyllelse.

Åtgärdsförslag

Åtgärd 4.1 Krav på ökad utsortering och separat insamling av papper, plast, metall och glas

Naturvårdsverket föreslår införande av två nya bestämmelser i avfallsförordningen vilka medför att avfall som består av papper, plast, metall och glas ska sorteras ut och samlas in separat. Förslaget omfattar såväl kommunalt som icke-kommunalt avfall. Förslaget innebär ett förtydligande av de krav som ställs i avfallsdirektivets artikel 11.1 om separat insamling av dessa avfallsslag.

Naturvårdsverket framhåller att de bör få ett bemyndigande om att föreskriva om undantag från krav på utsortering och separat insamling. Detta för att kunna anpassa bestämmelser efter att system för insamling och teknik utvecklas. Utöver det föreslås att tillsynsmyndigheter bör ha rätt att i enskilda fall bevilja dispens från utsorteringskravet enligt kriterier i 3 kap 16 § avfallsförordningen.

Naturvårdsverket lämnar inget förslag på detaljreglering av servicegrad för denna insamling och gör bedömningen att kommunerna bör ges möjlighet att avgöra hur ökad insamling bäst görs efter lokala förutsättningar.

Åtgärd 4.2 Krav på att befintliga bestämmelser som reglerar returpapper i avfallsförordningen upphävs

Naturvårdsverket föreslår att befintliga bestämmelser som reglerar returpapper i avfallsförordningen ska upphävas.

Förslaget innebär att definitionerna för tidningar, tidningspapper och returpapper tas bort. Det innebär även att kravet på att kommunen ska tillhandahålla ett system med lättillgängliga insamlingsplatser och kravet på att sortera ut returpapper upphävs. Även

målet för materialåtervinning av returpapper samt kravet på att en kommunal avfallsplan ska innehålla ett särskilt avsnitt om returpapper upphävs.

Åtgärdsförslag 4.3 Krav på att brännbart avfall sorteras ut i dels brännbart avfall som är lämpligt att förbereda för återanvändning eller materialåtervinnas, dels övrigt brännbart avfall

Naturvårdsverket föreslår införande av nya bestämmelser i avfallsförordningen som medför att brännbart avfall ska sorteras ut i dels brännbart avfall som är lämpligt att förbereda för återanvändning eller materialåtervinna, dels övrigt brännbart avfall.

Brännbart avfall som är lämpligt att förbereda för återanvändning eller materialåtervinna ska samlas in separat och på ett sådant sätt att förberedelse för återanvändning eller materialåtervinning är möjlig, vilket i praktiken innebär att det kan behöva sorteras och samlas in i flera underfraktioner. Förslaget omfattar såväl kommunalt som icke-kommunalt avfall

Naturvårdsverket tolkar begreppet och bestämmelsen i detta avseende på sådant sätt att bestämmelser som reglerar avfall som faller under andra specifika avfallskategorier går före. Avfall som utgörs exempelvis av trädgårds- och parkavfall ska i första hand räknas som bioavfall och regleras av bioavfallsbestämmelser.

Genom ändringen avser Naturvårdsverket att exempelvis trä eller stoppade möbler som är lämpliga att förbereda för återanvändning eller materialåtervinnas ska förhindras från att skickas till förbränning.

Sådant brännbart avfall som sorteras ut som *övrigt brännbart avfall* ska kunna behandlas genom annan återvinning som exempelvis förbränning. Naturvårdsverket framhåller att det därmed finns möjlighet att undanta exempelvis restavfallet eller annat brännbart som inte bör förberedas för återanvändning eller materialåtervinnas.

Naturvårdsverket framhåller att föreslagen reglering inte förhindrar att kommuner tar fram mer detaljerade krav i kommunala föreskrifter om sortering i underfraktioner på återvinningscentraler avseende brännbart avfall som lämpar sig för förberedelse för återanvändning eller materialåtervinning.

Naturvårdsverket anser att de kommer att behöva vägleda kring vilka brännbara fraktioner som lämpar sig för förberedelse för återanvändning eller materialåtervinning, det vill säga trä, möbler, madrasser med mera och vilka som kommer att utgöra övrigt brännbart avfall som lämpligen ska behandlas genom annan återvinning, det vill säga energiåtervinning eller förbränning.

Åtgärd 4.4 Krav på att kommunerna informerar hushåll och verksamheter om hur avfall under kommunalt ansvar ska hanteras

Naturvårdsverket föreslår att kommunerna ska informera hushåll och verksamheter om hur avfall under kommunalt ansvar ska hanteras. Informationskravet omfattar att årligen ta fram lättillgänglig information om det avfall som kommunen ansvarar för att transportera bort och behandla.

Informationen ska omfatta hur avfallet ska sorteras och var det ska lämnas. Kommunens ska också informera om hur avfall kan förebyggas och hur hushåll och verksamheter kan

bidra till ökad förberedelse för återanvändning och materialåtervinning, samt de insamlingsresultat som utsorteringen ger.

Åtgärd 4.5 Producentansvar för möbler respektive madrasser behöver utredas

Naturvårdsverket rekommenderar att förutsättningarna för ett producentansvar för möbler och ett producentansvar för madrasser utreds av regeringen. Det framhålls att utreda och utforma ett producentansvar är komplext och kräver ett helhetsgrepp. Det kopplar till gällande och kommande lagstiftning, som EU:s nya produktlagstiftning (ESPR). Utformningen kräver också kunskap om och insikt i de aktuella värdekedjornas olika delar från produktion och konsumtion till avfallshantering inklusive uppdaterad forskning och teknisk utveckling. Därutöver behöver en utredning genomföras i dialog med andra medlemsstater inom EU och i dialog med näringsliv, branschorganisationer och andra berörda aktörer nationellt.

Åtgärd 4.6 Datainsamlingen av uppgifter om avfall från verksamheter behöver förbättras

Naturvårdsverket anser att det finns behov av en bredare utredning om hur datainsamlingen av uppgifter om avfall som samlas in från verksamheter kan förbättras, inklusive genomförande av nationella plockanalyser på blandat avfall. Det behöver vara tydligt utpekad vem som ansvarar för att sammanställa och lämna uppgifter och vilka uppgifter som avses. Vidare ses ett behov av att utreda hur dessa uppgifter ska samlas in på ett praktiskt genomförbart sätt.

Om utredningar resulterar i ett genomförande där IT-system för att samla in uppgifter ska utvecklas, behövs tillräcklig finansiering för ett sådant genomförande. Ett genomförande innebär också att ta fram författningsändringar. Nationella plockanalyser är omfattande och kostsamma och det behövs finansiering för att de ska kunna genomföras. Även detta kan innebära att författningsändringar behöver göras.

Åtgärd 4.7 Efterfrågan på återvunnet material behöver stimuleras

Naturvårdsverket ser ett behov av att utreda vilka ekonomiska styrmedel som är lämpliga för att öka efterfrågan på återvunnet material i syfte att öka materialåtervinningen. Graden av förberedelse för återanvändning och materialåtervinning varierar kraftigt mellan olika materialslag och kopplar till materialets värde. Naturvårdsverket ser ett behov av att efterfrågan på återvunnet material behöver stimuleras att undersöka vilka ekonomiska styrmedel som kan vara lämpliga för att uppnå detta.

Åtgärd 4.8 Förutsättningar för reparation, återtillverkning och återbruk behöver förbättras

Naturvårdsverkets bedömer att det behöver utredas vilka ekonomiska styrmedel som kan vara lämpliga för att förbättra förutsättningarna för reparation, återtillverkning och återbruk. Exempel som nämns är att underlätta för frivilliga återtagssystem, RUT-avdrag för förlängd livslängd för fler produkter än IT-utrustning och vitvaror samt finansiellt stöd eller skattereduktion för bland annat återtillverkning.

Åtgärd 4.9 kommunerna behöver stöd från nationell och regional nivå

Naturvårdsverket ser ett behov av att utreda ett ökat stöd till kommunerna från nationell och regional nivå. Dessutom ses ett behov av ökat regionalt samarbete avseende avfallsplanering. Naturvårdsverket föreslår att överväga om ansvaret för viss

avfallsplanering ska läggas på regional nivå och exempelvis inkluderas i länsstyrelsens åtaganden.

Eftersom ett ökat informationskrav leder till ökade kostnader för kommunerna kan det övervägas att kommunen ska kunna få ett statligt ekonomiskt stöd för informationsinsatser.

Möjligheten till statligt ekonomiskt stöd för införande av separat insamling i kommuner med få invånare kan också övervägas, enligt Naturvårdsverkets bedömning.

Stockholm Vatten och Avfalls synpunkter

Nedan redovisas de synpunkter som SVOA önskar framföra angående de åtgärdsförslag och utredningsförslag som den remitterade skrivelsen föreslår.

Åtgärdsförslag

Avseende åtgärd 4.1 Krav på ökad utsortering och separat insamling av papper, plast, metall och glas

SVOA är positiva till intentionen i förslaget men anser att det finns behov av förtydliganden innan antagande.

SVOA anser att det i föreskrifter och vägledning som tas fram behöver bli tydligt hur avfallet ska/får hanteras. Det är i förslaget oklart huruvida det vara strömmar där förpackningar hanteras separat eller materialströmmar. Detta behöver vara tydligt och färdigutrett samt inkludera det ekonomiska perspektivet, innan dess att lagstiftning kommer.

På sida 22 står: *Naturvårdsverket gör i nuläget bedömningen att kommunerna bör ges möjligheten att avgöra exakt hur den utökade insamlingen av kommunalt avfall i form av papper, plast, metall och glas som inte är förpackningar ska ske på bästa sätt i den enskilda kommunen och lämnar därför inte förslag på detaljreglering av servicegrad för denna insamling.* SVOA delar denna bedömning och ser det som en förutsättning för att kunna ta fram en genomförbar hantering. Krav på fastighetsnära insamling för fler avfallsslag bör undvikas.

Naturvårdsverket framhåller lättillgängliga insamlingsplatser (LIP) enligt förpackningsförordningen som möjlig plats att lokalisera insamling av papper, plast, glas och metall. SVOA ser betydande svårigheter med en sådan lösning. Att få plats/tillgång till mark för lämpliga behållare för dessa fraktioner vid LIP:ar i tät stadsmiljö skulle vara mycket svårt. Utöver detta blir kommunikationen av sorteringen en betydande pedagogisk utmaning och riskerar att bidra till sämre kvalitet på förpackningsmaterial.

Avseende åtgärd 4.2 Krav på att befintliga bestämmelser som reglerar returpapper i avfallsförordningen upphävs

SVOA delar Naturvårdsverkets bedömning att för det fall att krav på separat insamling införs för flera avfallsslag som plast, glas och metall bör särkrav och separat lagstiftning för returpapper undvikas.

Avseende åtgärdsförslag 4.3 Krav på att brännbart avfall sorteras ut i dels brännbart avfall som är lämpligt att förbereda för återanvändning eller materialåtervinnas, dels övrigt brännbart avfall

SVOA är positiv till intentionen i förslaget att förtydliga avfallshierarkin. SVOA anser dock att förslaget behöver tydliggöras avseende vilket brännbart avfall som avses. SVOA ser det som otydligt om Naturvårdsverket avser material insamlat via återvinningscentraler eller även fastighetsnära insamlat material.

SVOA noterar att Naturvårdsverket i konsekvensutredningen identifierar behov av ytterligare behållare på återvinningscentraler som kostnadsdrivande för kommunen, sid 81. SVOA vill förtydliga att det är långt mer än behållare som kommer krävas, och därmed vara kostnadsdrivande, samt att det inte är en trivial börda som läggs på kommunen. Hantering av material till återbruk kräver betydligt mer utrymme på återvinningscentraler än att hantera motsvarande mängd till energiåtervinning. Dessa ytor i sig är en större kostnad och svårighet att överhuvudtaget få tillgång till, än eventuella behållare. Förvaring av återbruksmaterial har även kvalitativ skillnad mot förvaring av material till energiåtervinning i form av väder- och skalskydd. Insamling av motsvarande mängd material till återbruk eller återvinning innebär ingen komprimering vilket medför fler fordonsrörelser från återvinningscentralen som i sig är en belastning vid tillståndsprocesser.

SVOA vill vara tydliga med att om även fastighetsnära insamling avses inkluderas blir konsekvenser för både kommunen och fastighetsägare omfattande.

Avseende åtgärd 4.4 Krav på att kommunerna informerar hushåll och verksamheter om hur avfall under kommunalt ansvar ska hanteras

SVOA ser en fördel i att informationsansvaret för kommunalt avfall fastställs och klargörs. SVOA utför dessa åtgärder redan idag. SVOA efterfrågar dock klargörande gällande ansvar för information till verksamheter om vad som gäller för verksamhetsavfall.

Avseende åtgärd 4.5 Producentansvar för möbler respektive madrasser behöver utredas

SVOA är positiva till att ett producentansvar för möbler respektive madrasser utreds. Ett producentansvar för madrasser och sängar skulle ha ett extra värde då dessa produktgrupper har mycket begränsade möjligheter att återanvändas eller materialåtervinnas i nuvarande system.

SVOA vill i sammanhanget framföra vikten av principen om att förorenaren betalar och att ett producentansvar är fullt finansierat. SVOA förordar ett operativt producentansvar. Logistik finns redan i möbelföretagens leveranskedjor och förslag enligt 4.1 och 4.3 kommer redan att belasta kommunens anläggningar. Ett producentansvar kan med fördel likna det som finns etablerat för elektriskt och elektronisk avfall snarare än det för förpackningar. Det bör lämnas möjlighet för producenter att avtala med kommuner om insamling i de fall det är ett effektivt sätt att uppfylla delar av åläggandet.

SVOA anser att producentansvaret bör utformas på ett sätt så att återanvändning och rekonditionering premieras. Krav bör ställas på att nyttillverkade möbler lätt kan plockas isär för att både kunna repareras och för att materialet ska kunna återanvändas i nya produkter. Återvinning kan annars bli ett lätt sätt att fortsätta sätta billiga miljöbelastande produkter på marknaden. Det är också lätt att gömma sig bakom argument om

hygienfaktorer när det egentligen handlar om att det saknas processer och industri för återanvändning av stoppade möbler och möbler generellt.

Då det tänkta producentansvaret berör produktgrupper med lång livslängd är det önskvärt att en utredning tydligt belyser hur historiskt material ska hanteras och finansieras.

Avseende åtgärd 4.6 Datainsamlingen av uppgifter om avfall från verksamheter behöver förbättras

SVOA anser att förslaget behöver tydliggöra vem som ansvarar för att efterfråga, samla in och sammanställa uppgifter. Det kan innebära stora kostnader för kommunerna ifall data för kommunalt avfall från verksamheter ska särredovisas.

Avseende åtgärd 4.7 Efterfrågan på återvunnet material behöver stimuleras

SVOA delar Naturvårdsverkets bild att det finns ett behov av att utreda lämpliga styrmedel för att öka efterfrågan på återvunnet material.

4.7.2 Plast

En ökad utsortering av plast kommer generellt leda till ökad materialåtervinning oavsett kvalitet på återvinningen. SVOA vill framhålla vikten av att fortsätta arbeta uppströms för att plastprodukter som sätts på marknaden är mer enhetliga och lätta att sortera samt återvinna. Idag är det svårt för individen att sortera rätt och det är även svårt för kommunen att ge tydliga sorteringsanvisningar på grund av den stora mängd plasttyper som sätts på marknaden.

SVOA anser att det behöver bli dyrare att sätta jungfrulig plast på marknaden i de fall återvunnen plast är ett alternativ. Detta för att öka avsättningsgraden.

4.7.3 Textil

Vad gäller textil vill SVOA framhålla att en utredning måste ha ett globalt perspektiv. SVOA ser inte att utmaningar med textilåtervinning och återbruk endast kan lösas inom landets gränser. Som EU tidigare slagit fast behövs lagstiftning som styr mot en mer hållbar textiltkedja vilket är under utveckling och välkomnas.

SVOA delar Naturvårdsverkets bild att lösningen inte ligger i att återvinna mer textil utan att det handlar om att återanvända det som finns. Det behövs åtgärder för att stimulera längre användning av befintliga produkter, rekonditionera, laga och återförsälja samt att vid nyproduktion använda återvunnet material i så stor utsträckning som möjligt samt tillverka textil som kan användas länge.

SVOA noterar att det i eventuellt kommande producentansvar är tänkt att kostnaderna för insamling och återvinning kommer att läggas helt på producenterna, vilket SVOA ser som positivt.

4.7.4 Papper

SVOA noterar att Naturvårdsverket nämner böcker med pärm som material som kan behöva sorteras ut från fraktionen papper. SVOA har liksom flera andra kommuner insamling av böcker på återvinningscentraler och har avsättning för detta material.

Avseende åtgärd 4.8 Förutsättningar för reparation, återtillverkning och återbruk behöver förbättras

SVOA delar Naturvårdsverkets inställning att det finns ett behov av att utreda lämpliga ekonomiska styrmedel för att uppmuntra reparation och återbruk. SVOA ser det som önskvärt att fokusera på att återbruk sker användare till användare eller genom välgörenhetsorganisationer/företag och inte genom den kommunala renhållaren. En sådan cirkulär ekonomi är en förutsättning för en långsiktig förändring.

Avseende åtgärd 4.9 Kommunerna behöver stöd från nationell och regional nivå

Naturvårdsverket framhåller under 4.9.1 att: *"Dessutom finns det behov av ökat regionalt samarbete avseende avfallsplanering. Det kan vidare övervägas om ansvaret för viss avfallsplanering ska läggas på regional nivå och exempelvis inkluderas i länsstyrelsens åtaganden"*. SVOA är tveksamma till nyttan med denna förändring. Regionala samarbeten sker redan idag där dessa är lämpliga. Kommunerna har lång erfarenhet av avfallsplanering, samarbeten, informationsutbyte osv. Med en ansvarsförändring ser SVOA en risk att arbetsmoment fördröjs och blir mer komplicerade. Det måste då även tydliggöras vilken roll en instans i form av länsstyrelsen, som inte är direkt ansvarig, kan ha.

Naturvårdsverket framhåller under 4.9.2 de ökade kostnader som de höjda kraven som föreslås i rapporten kommer medföra. Man pekar särskilt på att kommuner med litet invånarantal och i glesbygd kommer belastas och framhåller ett eventuellt behov av statligt stöd.

SVOA håller med om att de ökade kraven är kostnadsdrivande men vill framhålla att kraven kan slå hårt även mot andra än utpekade kommungrupper. Effekter som brist på lokaler, höga markpriser, stor konkurrens om markanvändning och krav förknippade med etablering av insamlingssystem i täta urbana miljöer med mera kan få betydande ekonomiska konsekvenser även för tätorter.

SVOA vill därför påtala ett antal åtgärder som skulle motverka kostnadsökande effekter:

- SVOA vill framhålla vikten av att säkerställa att befintliga och eventuella tillkommande producentansvar är fullt ut finansierade av producenterna. Idag bär taxekollektivet, samt fastighetsägare direkt, betydande kostnader för hantering av avfallslag inom producentansvar.
- Naturvårdsverket redovisar under stycke 5.8 att regleringar bör träda i kraft så fort som möjligt. SVOA vill framhålla vikten av rimliga ledtider för utformning, upphandlingar och implementering av lösningar för tillkommande ansvarsområden. Kommunerna måste ha tid från det att lagstiftning slutgiltigt beslutats för att kunna genomföra konkurrensmässiga upphandlingar. Något som i sin tur ger entreprenörer rimliga möjligheter att rekrytera och införskaffa utrustning. Forcerade införanden är kraftigt kostnadsdrivande och riskerar även att medföra bristfälliga och ineffektiva lösningar.
- SVOA vill framhålla att ett sammanhållet omarbetande av insamlingssystem skapar betydligt bättre förutsättningar för att hushålla med resurser och skapa effektiva lösningar. Under senare år har kommunerna ålagts ett antal nya ansvarsområden i form av returpapper, förpackningsavfall, textilavfall och

biologiskt avfall i omgångar. Det försvårar att göra samordnade och kostnadseffektiva upphandlingar av tjänster och utrustning.

- Det finns osäkerheter förknippande med kommunens ansvar för verksamhetsavfallet grundat i den s.k. "frivalsutredningen". Om kommuner tvingas handla upp överkapacitet för att svara för uppgifter som sedan undandras och denna överkapacitet inte kan utgöra grund för specifika taxeuttag kan det medföra att stora kostnader vältras över på taxekollektivet. SVOA har i tidigare remissvar redovisat de brister som föreligger i frivalsutredningen och anser att den bör slutgiltigt avfärdas för att skapa klarhet i frågan.

Utredningsförslag

Utöver åtgärdsförslag har Naturvårdsverket tagit fram ett antal utredningsförslag där man ser ett behov av djupare kunskap. Gällande dessa önskar SVOA kommentera följande.

Avseende utredningsförslag 7.1.1 Inkludera resursförebyggande rådgivning i kommunens energi- och klimatrådgivning

SVOA är generellt positiv till utredningsförslaget. Kommunens energi- och klimatrådgivning utförs och finansieras skilt från den taxefinansierade informationen kopplat till kommunalt avfall och förebyggande av avfall som SVOA utför. Då föreslagen rådgivning kommer vara kostsam ser SVOA ett behov av att utredningen tydliggör den kommunala renhållarens informationsansvar i förhållande till detta uppdrag.

Avseende utredningsförslag 7.1.2 Kommunerna behöver stöd till samordnade upphandlingar

Naturvårdsverket framhåller under 7.1.2 fördelar med samordnad upphandling och ser en möjlighet till att Adda inköpscentral skulle kunna upphandla nationella ramavtal för tjänster där kommuner har liknande behov. SVOA är frågande till nyttan med ett sådant upplägg. Regionala och lokala skillnader riskerar att göra en sådan lösning kostnadsdrivande och med sämre kvalitet. Nationella standarder riskera att bli till minsta gemensamma nämnare. Risken är även att anslutningsgraden blir så låg att det blir ofördelaktigt för anbudsgivare. Förfarandet måste åtminstone föregås av en intresseanmälan. SVOA anser att problemet kan lösas bättre genom att branschorganisationen Avfall Sverige tillhandahåller mallar för berörda upphandlingar till de kommuner som har behov av det stödet.

Utredningsförslag 7.1.5 Sverige behöver driva på EU-arbetet vad gäller lagstiftning som reglerar produktkrav

SVOA stöder Naturvårdsverkets resonemang under 7.1.5 att det behövs styrmedel för att förbättra avsättningsmarknaden samt utformning av produkter.

Utredningsförslag 7.1.7 Det behövs en översyn av avfallslagstiftningen nationellt och på EU-nivå

SVOA anser att översyn på EU-nivå bör genomföras och slutföras före översyn på nationell nivå påbörjas.

Generella synpunkter

SVOA vill framhålla att det krävs ordentlig analys av rimlig genomförandetid och konsekvenser (inkluderat kommunernas ekonomiska situation, förutsättningar utifrån att verksamheten finansieras med avfallstaxa osv.) när nya lagförslag och -ändringar tas

fram. Kommunerna har varit hårt ansatta under 2021-2023 i och med kommunala ansvaret för förpackningar och returpapper. Till det kommer insamling av textilavfall och ändringar kopplade till biologiskt avfall. Även om ramarna i avfallsdirektivet varit kända är kommunerna beroende av att få nationell lagstiftning och föreskrifter på plats för att kunna tillämpa dessa konkret.

SVOA saknar djupare analys om bygg- och rivningsavfall från verksamheter i rapporten. Det utgör ett stort avfallsflöde med återbruks- och återvinningspotential. SVOA ser utrymme för skarpare reglering med framförallt utökad tillsyn. Kunskap om avfallet, data och statistik förefaller i dagsläget begränsad.

SVOA ser även behov av ökade resurser till tillsynsmyndigheterna. Dessa har en mycket viktig uppgift. Naturvårdsverket noterar under stycke 4.7.1 att speciellt material till återbruk kan ha höga värden i en oseriös hantering och att avfallsbrottslighet är ett problem. Skarpare tillsyn har en roll i att skapa förutsättningar för seriösa återbruksaktörer.

SVOA ser behov av att regelverket stödjer en diversitet av insamlingsystem för att kunna lösa uppgifterna och nå insamlingsmålen. Separat insamling har historiskt visat på de bästa förutsättningarna för materialåtervinning. SVOA anser dock att det är viktigt att dispensmöjlighet finns för de fall det av olika anledningar inte skulle vara möjligt med källsortering av alla berörda avfallsslag. SVOA bygger en anläggning för utsortering av matavfall där även plast och metall kommer att sorteras ut ur restavfallet och anser att en väl fungerande eftersortering kan vara ett alternativ för vissa fraktioner.

Jenny Bengtsson
Tillförordnad VD